

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі Ақмола облысы білім басқармасы жанындағы
«Көкшетау қаласы, Ж.Мусин атындағы (қазақ тілінде оқытылатын) педагогикалық колледжі» МКҚК

«Педагогика және психология» кафедрасы

ОЙЫН АРҚЫЛЫ МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БАЛАЛАРДЫҢ ТАНЫМДЫҚ ӘРЕКЕТІН ДАМЫТУ

Орындаған: Әбілханқызы Асыл
Ғылыми жетекшісі: Рахимжанова А.К.

Көкшетау, 2017

«Ойынсыз ақыл-ойдың қалыпты дамуы да жоқ және болуы да мүмкін емес. Ойын дүниеге қарай ашылған үлкен жарық терезе іспетті, ол арқылы баланың рухани сезімі жасампаз өмірмен ұштасып, өзін қоршаған дүние туралы түсінік алады. Ойын дегеніміз – ұшқын, білімге құмарлық пен еліктеудің маздап жанар оты»

В.А.Сухомлинский

Зерттеу жұмысының мақсаты:

мектеп жасына дейінгі
балалардың танымдық әрекетін
дамытуда ойынның
маңыздылығын айқындау.

Зерттеу жұмысының міндеттері:

- ❖ ойынның тәрбиелік аспектілерінің теориялық негіздерін зерттеу;
- ❖ мектепке дейінгі жаста ойын әрекетінің маңызын көрсету;
- ❖ ойын арқылы балаларды жан жақты тәрбиелеуді талдау;
- ❖ ойын – балалардың ойлау қабілетін арттыратын іс- әрекет ретінде зерттеу;
- ❖ ұлттық мұраның бай қазынасы – халықтық ұлттық ойындарға сипаттама беру;
- ❖ ойын – баланың білім-білік дағдысын қалыптастыратын тәрбие құралы ретінде қарастыру;
- ❖ компьютерлік ойындарға балалардың тәуелділігін ұлттық ойындармен алмастырып, балалардың қызығушылығын арттыру.

Ойын - оқу үрдісіндегі оқытудың әрі формасы, әрі әдісі ретінде дербес дидактикалық категория. Сонымен бірге ойынды мұғалім мен балалардың бірлескен оқу әрекетінің өзара байланысты технологиясы ретінде де қолдануға болады. Ойын - бала білімін берік меңгерту құралы.

Ойын түрлері:

Іскерлік ойындар

Дидактикалық ойындар

Рөлдік-мазмұндық ойындар

Сюжеттік ойындар

Жаттығулар мен спорттық ойындар

Қазақтың ұлттық ойындары

Стратегиялық ойындар

Логикалық ойындар

Психологиялық ойындар

Ойындар төмендегідей қызметтерді атқарады:

- Әлеуметтендіру қызметі;

❖ **Ойын** – баланы күшті қоғамдық қатынастар жүйесіне енгізу және оған мәдениет байлығын игерту құралы.

- Ұлтаралық қатынас құралы қызметі;

❖ **Ойын** – балаға жалпы адамзаттық құндылықтарды, түрлі ұлт өкілдерінің мәдениетін игеруге мүмкіндік туғызады.

- Ойынның қатысымдық қызметі;

❖ **Ойын** – балаға шынайы күрделі адамдық қатысым аясына енуге мүмкіндік беретін дерегін айқын көрсетеді.

- Ойынның дамытушылық қызметі;

❖ **Ойын** - аланың логикалық ойлауын, шығармашылығын, сөйлеу мәдениетін, қиялын жоғары дәрежеде дамытады.

Ойындар төмендегідей қызметтерді атқарады:

- Ойынның диагностикалық қызметі ;

❖ **Ойын** - педагогқа баланың әр қырынан интеллектуалдық, шығармашылық, эмоционалдық және т.б. көрінуін диагностикалауға мүмкіндік береді. Сонымен қатар ойын – баланың өз күшін нақты сезінетін, өзін-өзі бағалау, еркін әрекеттегі мүмкіндіктерін танитын өзін-өзі көрсету аймағы болып табылады.

- Ойынның емдік қызметі ;

❖ **Ойын** - баланың қарым-қатынаста, оқуда, мінез-құлқында туындайтын әр түрлі қиындықтарды жеңу құралы ретінде қолданылуымен түсініледі. Ойынның мұндай қызметін Д.Б.Эльконин аса жоғары бағалайды.

- Ойынның түзету қызметі;

❖ **Ойын** – баланың тұлғалық құрылымының көрсеткішіне жағымды өзгерістер, толықтырулар енгізу түсініледі. Ойын әрекетінде бұл үрдіс басқа кездегіден гөрі неғұрлым жұмсақ өтеді.

Ойын - сауық тәжірибе мен тәсілдің еркіндігі, тапқырлық пен болжамның қиылысатын шебі, мұрат пен меженің тоғысқан шеңбері. Жарыссыз ойын, ойынсыз әзіл-қалжың бола берді. Ойын-сауық қара күш көрсететін озбырлық немесе біреудің намысына тиетін қастандық емес. Ой өтімділігі мен сөз өткірлігі, шеберлер өз мәртебесін мойындатып жатады. Ойын серіктесті таба білуге, онымен тіл табысуға үйретеді. Ойында адам қарсыласының олқы және оң жақтарып дұрыс анықтауға ерекше мән береді.

НАЗАРЛАРЫҢЫЗГА РАХМЕТ!
